

Adviesnota aan B en W

Onderwerp onderzoek Natuurbegraafplaats op begraafplaats Boschhuizen

Datum	28 oktober 2010	Naam steller	Jeroen Frencken
Kenmerk		Afdelingsmanager	Karin Bruggeman
Afdeling	Publieksdiensten	Coördinator	Marinka van Iren

Voorstel

1. voorlopig af zien van de aanleg van een natuurbegraafplaats op begraafplaats Boschhuizen.
2. de ontwikkelingen m.b.t. natuurbegraafplaatsen in het algemeen en Venray in het bijzonder te blijven volgen

Aanleiding

In de commissievergadering Stedelijk beheer d.d.19 april 2010 is door Samenwerking Venray de vraag gesteld of het mogelijk is een natuurbegraafplaats in te richten aangrenzend aan de gemeentelijke begraafplaats Boschhuizen. Aangezien het bos aangrenzend aan begraafplaats Boschhuizen een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kent en grenst aan Natura2000 gebied, is het niet mogelijk om in dit bos een natuurbegraafplaats in te richten.

Wethouder Busser heeft medegedeeld dat er daarom een onderzoek ingesteld moet gaan worden of het haalbaar is om een natuurbegraafplaats in te richten op de gemeentelijke begraafplaats Boschhuizen.

Beoogd resultaat

Het doel van een natuurbegraafplaats is natuur scheppen. Het concept is afkomstig uit Engeland waar inmiddels bijna tweehonderd 'natural burial grounds' te vinden zijn, ook wel 'woodland' of 'green burial grounds' genoemd. De ontwikkeling van nieuwe natuur staat in Engeland voorop. Er wordt een stuk grond genomen dat nog niet of nauwelijks is ingericht en men laat daarop milieuvriendelijke begrafenissen plaatsvinden, waarbij uitsluitend gebruik mag worden gemaakt van milieuvriendelijke materialen. Op het graf mag alleen een boompje, enkele planten of een bescheiden monument van hout worden geplaatst. Onderhoud gebeurt niet, is zelfs niet geoorloofd. De natuur mag haar gang gaan.

In Nederland is de term 'natuurbegraafplaats' nog een relatief nieuw begrip. De landelijke behoefte om je in de natuur te laten begraven is nog minimaal. Het feit dat er in Nederland nog maar drie natuurbegraafplaatsen zijn onderschrijft dit.

Op dit moment kent Nederland drie natuurbegraafplaatsen:

- 1) Natuurbegraafplaats Bergerbos in Sint Odiliënberg (Limburg)
- 2) Natuurbegraafplaats Westerwolde in Hoog Soeren (Gelderland)
- 3) Natuurbegraafplaats Weverslo in Heide (Venray)

Natuurbegraafplaats in Venray

Aan de natuurbegraafplaats Weverslo in Heide is pas zeer recent een vergunning verleend. In de vergadering van het college van B&W van 23 februari heeft B&W ingestemd met dit projectbesluit. Tegen dit besluit is door twee partijen beroep aangetekend. Er bestaat een mogelijkheid dat dit projectbesluit door de rechtbank wordt teruggedraaid.

Vervolgnota aan B en W

Bij gemeenten in de regio worden steeds vaker plannen ingediend voor het exploiteren van een natuurbegraafplaats. Zo zijn er in de gemeenten Venlo en Weert reeds plannen in een ver gevorderd stadium.

Argumenten

Behoefte

Ondanks dat de term 'natuurbegraven' nog relatief onbekend is, is er al in 2008 in opdracht van Genius Loci onderzoek gedaan naar natuurbegraafplaatsen (De Natuurbegraafplaats in Nederland, toekomst of fictie (001/2007-2008)).

Uit marktonderzoek blijkt dat 25,5% zeker of waarschijnlijk wel zou kiezen voor een natuurbegraafplaats boven een traditionele begraafplaats.

Voorzichtig mag geconcludeerd worden dat er voor natuurbegraven een markt is. Een natuurbegraafplaats is voor veel mensen nog een nieuw begrip en het is dan ook noodzakelijk om mensen met dit begrip kennis te laten maken.

In de aanloop naar de realisatie van natuurbegraafplaats Weverslo is in de media in Noord Limburg al relatief veel gesproken over natuurbegraven. Op natuurbegraafplaats Weverslo zijn inmiddels ook al een aantal opendagen geweest. Dit alles zorgt voor een bovengemiddelde bekendheid van het begrip natuurbegraven.

Op dit moment is het nog te vroeg om te oordelen of de aandacht voor het natuurbegraven zijn vruchten zal afwerpen. Het is verstandig om op de middenlange termijn na te gaan hoe groot de behoefte voor het natuurbegraven onder de Venrayse bevolking is.

Landschap

Een belangrijk kenmerk van een natuurbegraafplaats is dat het goed past in het bestaande landschap. Dit betekent dat als we een gebied hebben en we willen er een natuurbegraafplaats aan gaan leggen, de kenmerken van het bestaande landschap voor lange tijd behouden blijven, of zelfs worden versterkt. Belangrijk punt is hierbij de wisselwerking met de omgeving door een open karakter van de buitenrand. Dus geen hekwerk, maar liever paden die aansluiten op de infrastructuur van de directe omgeving. De begraafplaats Boschhuizen is opengesteld van zonsopgang tot zonsondergang. In verband met toenemend vandalisme en inbraken is het niet wenselijk om de begraafplaats permanent open te stellen.

Beheer

Het beheer van een natuurbegraafplaats verschilt ook in grote mate van een reguliere begraafplaats. Het beheer van een natuurbegraafplaats is veel extensiever, natuur- en milieuvriendelijker. Ook moet het beheer gifvrij worden uitgevoerd. Mocht het wenselijk zijn om een natuurbegraafplaats te realiseren op begraafplaats Boschhuizen moet er rekening mee gehouden worden dat de begraafplaats dan op twee verschillende manieren beheerd moet worden.

Vak F

Vak F (Islamitisch vak) is een vak op begraafplaats Boschhuizen dat speciaal is ingericht om op islamitisch wijze te kunnen begraven. Ondanks dat deze faciliteit al een aantal jaren geboden wordt,

Vervolgnota aan B en W

zijn er tot nu toe nog maar 9 personen begraven. Uit gesprekken met de Turkse en Marokkaanse gemeenschap komt naar voren dat er bij deze gemeenschap wel behoefte is aan een Islamitische begraafplaats maar echter niet op begraafplaats Boschhuizen. Men geeft de voorkeur aan een zelfstandige Islamitische begraafplaats die een eeuwige grafcrust kan garanderen.

Er is een grote gelijkenis tussen een Islamitisch Vak en een vak ingericht als natuurbegraafplaats. Voor het overgrote gedeelte van de personen die als voorstanders van het natuurbegraven gezien kan worden is de filosofie van het natuurbegraven een belangrijk aspect: het lichaam teruggeven aan de natuur. Voorkeur gaat daarbij uit naar een bos of een stuk natuur waar de natuur zijn gang kan gaan. Dit kan niet gerealiseerd worden op een reeds aangelegd stuk begraafplaats. Het vak moet beheersbaar blijven.

Ten tweede is het gebruikelijk dat op een natuurbegraafplaats een eeuwig durende grafcrust wordt gehanteerd. Men betaald eenmalig voor het graf en wordt een grafcrusttermijn van 99 jaar verzekerd. Dit kan ook niet anders aangezien bij natuurbegraven het lichaam terug wordt gegeven aan de natuur en lichaam begraven moet worden in afbreekbaar materiaal. Gemiddeld genomen zal er na 20 jaar niets meer van het lichaam over blijven.

Herdenkingsbos

Een alternatief voor een natuurbegraafplaats op begraafplaats Boschhuizen kan mogelijk gevonden worden in het herdenkingsbos. Op dit moment is Dela een onderzoek aan het instellen naar de mogelijkheden om op eigen grond, aangrenzend aan begraafplaats Boschhuizen, een herdenkingsbos te realiseren. Hier krijgen mensen de mogelijkheid om in de natuur in alle beslotenheid en rust, hun dierbaren te herdenken.

Toekomst

Het bewust omgaan met natuur- en milieu hebben een hoog maatschappelijk draagvlak. Mede hierdoor is het mogelijk dat de komende jaren het begrip 'natuurbegraafplaats' beter ingeburgerd raakt en dit de vraag doet toenemen. Door de komende jaren de behoefte voor het natuurbegraven op natuurbegraafplaats Weverslo te monitoren krijgen we in beeld of het rendabel is om een tweede natuurbegraafplaats in Venray te realiseren.

Conclusie:

Gelet op het feit dat:

- 1) Het landschap van begraafplaats Boschhuizen maar voor een klein gedeelte voldoet aan de kenmerken van een natuurbegraafplaats;
- 2) Verwacht wordt dat een burger voorkeur geeft aan een natuurbegraafplaats zoals gelegen in Weverslo boven een vak 'natuurbegraafplaats' op de reeds bestaande begraafplaats Boschhuizen;
- 3) Het beheer van de begraafplaats Boschhuizen zo danig moet veranderen zodat er natuur- en milieuvriendelijker gewerkt kan worden en het natuurbegraafvak extensiever beheert moeten worden;
- 4) Een grafcrusttermijn van 99 jaar (eeuwig durende grafcrust) ingevoerd moet worden en dit beheertechnisch gezien niet wenselijk is op de hele begraafplaats Boschhuizen;
- 5) Dela mogelijk een herdenkingsbos gaat realiseren aangrenzend aan begraafplaats Boschhuizen.

Vervolgnota aan B en W

Wordt voorgesteld om voorlopig af te zien van de aanleg van een natuurbegraafplaats op begraafplaats Boschhuizen en de ontwikkelingen m.b.t. natuurbegraafplaatsen in het algemeen en Venray in het bijzonder te blijven volgen en daar, indien nodig, op te anticiperen.

Integraliteit/Relatie met andere beleidsvelden

Het voorstel heeft raakvlakken met Milieu en landschap en ruimtelijke ordening. Deze aspecten zijn in het voorstel verwerkt

Kanttelingen/risico's

geen

Communicatie

nvt

Financiële gevolgen

nvt

Personele/organisatorische gevolgen

nvt

Juridische gevolgen/rechtmatigheid

nvt

Fatale termijnen

nvt

Overleg gevoerd met

Extern

Provincie Limburg, beheerder begraafplaats

Intern

Albert Raaijmakers (WW), Ike Busser,

Vervolgtraject besluitvorming

Nota ter informatie toesturen aan de commissie Stedelijk Beheer.

Evaluatie

Bijlagen

Naslagwerk